

ЧУГУЇВСЬКА ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА І-ІІІ СТУПЕНІВ №2
ЧУГУЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

**Особливості функціонування та оптимізація роботи мовного табору
на базі досвіду закладу відпочинку з денним перебуванням «Планета Мрій»
при Чугуївській загальноосвітній школі І-ІІІ ступенів №2**

Виконав:

Черемісова Наталія Миколаївна,
учитель англійської мови

Чугуївської загальноосвітньої школи І-ІІІ
ступенів №2 Чугуївської міської ради
Харківської області

Чугуїв-2016

© Наталія Миколаївна Черемісова | www.english-era.in.ua

Вступ.....с.3

Розділ І. Функціональне призначення та змістова складова мовного табору..... с.4

1.1. Переваги мовного табору для практичного
 оволодіння іноземною мовою учнями с.4

1.2. Особливості планування роботи у мовному таборі
 на базі досвіду мовного табору «Планета мрій»
 при Чугуївській загальноосвітній школі І-ІІІ ступенів №2.....с.7

Розділ ІІ. Шляхи оптимізації роботи мовного табору.....с.12

2.1. Види ігор, які сприяють реалізації мети
 функціонування мовних таборів.....с.12

2.2. Роль англomовного волонтера..... с.15

2.3. Роль Мовного портфоліо у роботі мовного табору.....с.17

Висновки..... с.24

Список використаних джерел..... с.26

ВСТУП

Соціальні, політичні й економічні процеси, що відбуваються сьогодні в Україні, спонукають до модернізації освітньої галузі, у зв'язку з чим спостерігається активне запозичення європейських освітніх стандартів та підходів. Одним з широко розроблених підходів у галузі іншомовної освіти є компетентісно орієнтоване навчання іноземних мов. Цей підхід базується не просто на практичному оволодінні іноземною мовою як засобом спілкування, а на діяльності індивіда як члена суспільства, котрий здатен виконувати необхідні завдання у певних життєвих умовах і соціокультурному оточенні.

Одним із засобів реалізації цього підходу є організація мовних таборів.

Актуальність роботи полягає в тому, що в Україні мовні табори почали функціонувати відносно недавно, а отже, шляхи оптимізації їх функціонування потребують детального вивчення.

Мета роботи – розглянути особливості функціонування мовного табору.

Для реалізації мети роботи необхідно розв'язати ряд **завдань**:

1. Окреслити переваги мовного табору для практичного оволодіння іноземною мовою учнями;
2. Проаналізувати особливості планування роботи у мовному таборі на базі досвіду мовного табору «Планета мрій» при Чугуївській загальноосвітній школі I-III ступенів №2;
3. Виявити види ігор, які сприяють реалізації мети функціонування мовних таборів;
4. Визначити роль англomовного волонтера;
5. Вивчити роль Мовного портфоліо у роботі мовного табору.

Об'єктом дослідження став мовний табір як інноваційний підхід реалізації компетентісно орієнтованого навчання іноземних мов.

Предметом дослідження є особливості функціонування та оптимізація роботи мовного табору.

Для розв'язання поставлених у роботі завдань було використано такі **методи дослідження**: метод компонентного аналізу та синтезу, описовий та метод спостереження.

РОЗДІЛ I

ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ЗМІСТОВА СКЛАДОВА МОВНОГО ТАБОРУ

1.1. Переваги мовного табору для практичного оволодіння іноземною мовою учнями

Багато методистів, вчителів ставлять собі запитання, чому у багатьох учнів виникають труднощі з вивченням іноземної мови, не зважаючи на те, що цей предмет вивчається з першого класу. Однією з причин, на нашу думку, є літні канікули, коли діти не практикують мову. Особливо гостро ця проблема спостерігається в учнів початкової школи. По-перше, вони забувають лексеми та структури вивчені під час начального року. По-друге, їх знань ще недостатньо для самостійного вивчення та практики іноземної мови. Вирішенням цієї проблеми є мовні табори, де діти мають змогу поліпшувати свої знання та навички.

Головна мета мовного табору – вивчення англійської мови через спілкування та ігри. Вчителі мають змогу показати дітям, що вивчення мови – це легко та просто, а перебування у таборі є цікавим та веселим.

Оскільки в таборі немає оцінювання, то діти поводять себе більш активно та розкуто: не потрібно боятися, що отримаєш погану оцінку, тому усі беруть участь у різноманітних заняттях.

Мовний табір надає низку можливостей не тільки учням, але й вчителям. У таборі немає чітких часових меж, тому вчитель має більш широкий спектр методів та форм роботи з учнями. Один вид діяльності може продовжуватися двадцять хвилин, інший п'ять. Потрібно зазначити, що вчителю легше створити ситуацію успіху для дитини, враховуючи її власний прогрес, а не програмові вимоги щодо оцінювання. Окрім того заняття можуть проводитися не тільки в класі, але й на спортивному майданчику, у парку або музеї. Тобто не потрібно прив'язуватися до класно-урочної системи.

У мовному таборі легше створити мовне середовище, ніж в школі на уроці. По-перше, мова вивчається на практиці, тому не потрібно пояснювати граматичні структури, які так не люблять учні. По-друге, майже все можна продемонструвати наочно.

Мовний табір має практичне значення у вивченні лексики. На уроці вчитель обмежений програмою, в той час як в таборі наявне живе спілкування, яке дійсно стане у нагоді учням, наприклад під час подорожування або Інтернет-листування.

Вагомою перевагою мовного табору є й те, що англійська мова є не тільки об'єктом вивчення, але й засобом здобуття знань в інших сферах діяльності учнів.

1.2. Особливості планування роботи у мовному таборі на базі досвіду мовного табору «Планета мрій» при Чугуївській загальноосвітній школі I-III ступенів №2

Етап розробки плану табору є не менш важливим, ніж безпосередня робота в ньому. Від того, як будуть сплановані заходи та розпорядок дня залежить кінцевий результат.

Перш за все потрібно звернути увагу на назву та тему табору, адже їм будуть підпорядковуватися усі заходи. Наскільки вдало буде обрано тему, настільки багато різноманітних форм та видів діяльності зможе застосувати вчитель.

Назва мовного табору при Чугуївській загальноосвітній школі I-III ступенів №2 була «Планета мрій». На нашу думка, ця назва є вдалою, оскільки усі діти мають мрії, які можуть бути абсолютно різними, тому це дало змогу розширити тематику табору.

Ще один фактор, на який потрібно звернути увагу при плануванні, - індивідуалізація. Під індивідуалізацією слід розуміти організацію процесу навчання та виховання в мовному таборі на основі врахування індивідуальних особливостей учнів.

Мовний табір – це заклад відпочинку, тому усім дітям повинно бути весело та цікаво. Вивчення іноземних мов у ньому не має перетворюватися на продовження навчального процесу. Основна мета мовних таборів - зацікавити учнів іноземними мовами та сприяти самостійній підготовці вдома. Для того, щоб це впровадити в життя потрібно врахувати усі особливості учнів.

Доктор лінгвістики Леслі Оп-Бекман, директор Центру інноваційного програмування Орегонського університету, США, наголошує, що під час планування роботи мовного табору потрібно врахувати типи мислення та сприйняття інформації учнями.

Умовно можна розподілити учнів на три групи:

- аудіали (краще сприймають звукову інформацію);
- візували (добре сприймають інформацію у картинках та образах);
- кінестетики (сприймають інформацію через інші відчуття та рухи).

За теорією множинного інтелекту Говарда Гарднера, людина має дев'ять типів інтелекту:

- вербально-лінгвістичний;
- логіко-математичний;
- візуально-просторовий;
- кінестетичний;
- музичний;
- міжособистісний;
- внутрішньоособистісний;
- натуралістичний;
- екзистенціальний.

Для оптимізації роботи мовного табору потрібно враховувати усі типи інтелекту. Діти з вербально-лінгвістичним інтелектом схильні до вивчення мов. Їм легко вдається читання, написання творів. Тому для них доцільно застосовувати словесні ігри. Учням з логіко-математичним інтелектом будуть цікаві словесні карти, діаграми. Картинки, наочний матеріал будуть корисними для візуально-просторового інтелекту. Учень з кінестетичним інтелектом почуватиме себе комфортно під час рухливих ігор, розігрування діалогів. Для музичного інтелекту підійдуть пісні, аудіо записи. Міжособистісному типу сподобаються завдання, в яких потрібно буде розігрувати діалоги, інсценувати казки. Внутрішньоособистісному типу підійдуть індивідуальні завдання, які будуть розкривати внутрішній світ. Комфортно будуть себе почувати й діти з натуралістичним типом інтелекту, оскільки саме в мовному таборі доцільно проводити екскурсії, заняття на природі. Учням з екзистенціальним типом можна пропонувати вигадати власну казку, історію.

Пропонуємо наш план мовного табору, в якому ми намагалися врахувати усі вище зазначені фактори.

6

© Наталія Миколаївна Черемісова | www.english-era.in.ua

<i>Day</i>	<i>Activities</i>	<i>Time</i>	<i>Activity form</i>
Welcome to “The planet of dreams”			
Day 1	1. Greetings	08.00-08.15	Speaking activity
	2. Morning exercises	08.15-08.30	Physical activity
	3. Breakfast	08.30- 09.00	
	4. “The more we get together, the happier we are”	09.00-10.00	Ice-breaker
	5. “Let’s think about the rules in the camp together”	10.00-11.00	Collage poster
	6. Game time	11.00-12.00	Fun activity
	7. Lunch	12.00-12.30	
	8. “Let me introduce myself”	12.30-14.00	Art-and-speaking activity
“Nature Day”			
Day 2	1. Greetings	08.00-08.15	Speaking activity
	2. Morning exercises	08.15-08.30	Physical activity
	3. Breakfast	08.30- 09.00	
	4. “The world around us”	09.00-10.00	Vocabulary map
	5. “Nature in the park	10.00-12.00	Excursion
	6. Lunch	12.00-12.30	
	7. The contest of drawings “Save the planet”	12.30-13.30	Contest
	8. “The best ecologists”	13.30-14.00	Jigsaw puzzle
“The planet of dreams” Opening Day			
Day 3	1. Greetings	08.00-08.15	Speaking activity
	2. Morning exercises	08.15-08.30	Physical activity
	3. Breakfast	08.30- 09.00	
	4. “The planet of dreams” Opening ceremony	9.00-10.00	Show
	5. “Do you know everything about your camp?”	10.00-11.00	Scavenger Hunt
	6. Open-air games	11.00-12.00	Physical activity
	7. Lunch	12.00-12.30	
	8. Crafts workshop “The planet of dreams”	12.30-14.00	Collage Art

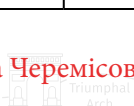

“Health Day”			
Day 4	1. Greetings	08.00-08.15	Speaking activity
	2. Morning exercises	08.15-08.30	Physical activity
	3. Breakfast	08.30- 09.00	
	4. “Health is above wealth”	9.00-10.00	Map vocabulary
	5. “My habits”	10.00-11.00	Art activity
	6. Open-air games	11.00-12.00	Physical activity
	7. Lunch	12.00-12.30	
	8. “Healthy food”. Writing recipes	12.30-13.30	Writing activity
	9. “An apple a day keeps the doctor away”	13.30-14.00	Singing chants
“Sports Day”			
Day 5	1. Greetings	08.00-08.15	Speaking activity
	2. Morning exercises	08.15-08.30	Physical activity
	3. Breakfast	08.30- 09.00	
	4. “My favourite kind of sports”	9.00-10.00	Map vocabulary
	5. Excursion to the stadium and other sports places of the town	10.00-11.00	Excursion
	6. Sports competitions	11.00-12.00	Physical activity
	7. Lunch	12.00-12.30	
	8. “Sport around the world”	12.30-13.30	Watching videos
	9. The quiz “Sport! Sport! Sport!”	13.00-14.00	Quiz
“Friendship day”			
Day 6	1. Greetings	08.00-08.15	Speaking activity
	2. Morning exercises	08.15-08.30	Physical activity
	3. Breakfast	08.30- 09.00	
	4. The exhibition “My best Friend”	9.00-10.00	Art activity
	5. Team-building games	10.00-11.00	Games
	6. Dances of different nations	11.00-12.00	Dancing
	7. Lunch	12.00-12.30	
	8. “Find someone Who...”	12.30-13.30	Game
	9. “A friend in need is a friend indeed”	13.00-14.00	Jigsaw puzzle

«Fairytales»			
Day 7	1. Greetings	08.00-08.15	Speaking activity
	2. Morning exercises	08.15-08.30	Physical activity
	3. Breakfast	08.30- 09.00	
	4. Camp theatre “The world of Fairytale”	9.00-10.00	Acting
	5. “We love cartoons”	10.00-11.00	Watching activity
	6. “Favourite characters”	11.00-12.00	Writing
	7. Lunch	12.00-12.30	
	8. Crafts workshop “My favourite character”	12.30-14.00	Handicraft
«Beauty Day»			
Day 8	1. Greetings	08.00-08.15	Speaking activity
	2. Morning exercises	08.15-08.30	Physical activity
	3. Breakfast	08.30- 09.00	
	4. Contest “The most charming princess”	9.00-10.00	Show
	5. “The beauty of my town”	10.00-12.00	Excursion
	6. Lunch	12.00-12.30	
	7. “The world of art”	12.30-14.00	Art activities
«Tourism Day»			
Day 9	1. Greetings	08.00-08.15	Speaking activity
	2. Morning exercises	08.15-08.30	Physical activity
	3. Breakfast	08.30- 09.00	
	4. Excursion to the Centre of tourism	9.00-10.30	Excursion Fact file
	5. Travelling around the world	10.30-12.00	
	6. Lunch	12.00-12.30	Watching video
	7. “English-speaking countries”	12.30-13.15	Quiz
	8. Quiz “Travelling”	13.15-14.00	

“Future Day”			
Day 10	1. Greetings 2. Morning exercises 3. Breakfast 4. “My future profession” 5. “My town in future” 6. Lunch 7. “My future life” 8. Outdoor games	08.00-08.15 08.15-08.30 08.30- 09.00 9.00-10.00 10.00-12.00 12.00-12.30 12.30-13.15 13.15-14.00	Speaking activity Physical activity Vocabulary map Project work Collage Art Games
“Book Day”			
Day 11	1. Greetings 2. Morning exercises 3. Breakfast 4. “Books are our friends” 5. “Let’s write a story together” 6. Lunch 7. Excursion to a town library	08.00-08.15 08.15-08.30 08.30- 09.00 9.00-10.00 10.00-12.00 12.00-12.30 12.30-14.00	Speaking activity Physical activity Vocabulary map Writing and Art activities Excursion
“The Day of Ukraine			
Day 12	1. Greetings 2. Morning exercises 3. Breakfast 4. The contest of pictures “Ukraine is my Motherland” 5. Traditional Ukrainian games 6. Ukrainian dance 7. Lunch 8. Ukrainian art. Excursion to the Art Gallery	08.00-08.15 08.15-08.30 08.30- 09.00 9.00-10.00 10.00-11.00 11.00-12.00 12.00-12.30 12.30-14.00	Speaking activity Physical activity Art activity Physical activity Dancing Excursion

“The Day of Chuhuiv”			
Day 13	1. Greetings	08.00-08.15	Speaking activity
	2. Morning exercises	08.15-08.30	Physical activity
	3. Breakfast	08.30- 09.00	
	4. “My native town”	9.00-10.00	Fact file
	5. Sightseeing around Chuhuiv	10.00-12.00	Excursion
	6. Lunch	12.00-12.30	
	7. “Do you know your town?”	12.30-13.15	Jigsaw puzzle
	8. Making a poster “Welcome to Chuhuiv”	13.15-14.00	Collage art
“Good bye, My Camp”			
Day 14	1. Greetings	08.00-08.15	Speaking activity
	2. Morning exercises	08.15-08.30	Physical activity
	3. Breakfast	08.30- 09.00	
	4. The final performance “Good bye, My Camp”	9.00-10.30	Show
	5. Outdoor games	10.30-12.00	Physical activities
	6. Lunch	12.00-12.30	
	7. Human emoticons	12.30-13.15	Vocabulary map
	8. “My time in the camp”	13.15-14.00	Collage art

З плану видно, що під час роботи мовного табору з учнями проводилася робота на різні теми, враховуючи індивідуальні особливості дітей. Однією з переваг цього плану є те, що діти мали змогу практично опановувати мову у різних тематиках ситуативного спілкування. При чому, цей план може бути використано як для роботи з учнями початкової, так і середньої та старшої школи. Проте складність завдань та мовна насиченість буде відрізнятися.

Отже, враховуючи усі фактори, виокремлюємо такі **вимоги до плану**:

- спрямованість плану на досягнення визначеного результату;
- врахування індивідуальних особливостей, інтересів та потреб дітей;
- різноманітність змісту, форм, методів виховної діяльності;
- систематичність, послідовність у підборі видів діяльності;
- реальність планів для вожатих та дітей (по видам діяльності, матеріальній забезпеченості закладу; по термінах виконання).

РОЗДІЛ II

ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ РОБОТИ МОВНОГО ТАБОРУ

2.1. Види ігор, які сприяють реалізації мети функціонування мовних таборів

Гра — це найважливіший для розвитку дитини процес пізнання і навчання. Тому, ігри для дітей у мовному таборі відмінно справляються з завданнями, поставленими перед освітніми установами.

Гра, як відомо, підвищує якість навчання. Граючи, учні невимушено використовують свій запас знань, умінь та навичок, бо вони бачать можливість використання ситуації, наданої в грі, в реальному житті, чого не може дати механічне тренування. Часто гра несе в собі елемент раптовості, з яким інколи учні стикаються в процесі реального спілкування. Під час гри учні повинні уважно слухати один одного, тому що вони здебільшого не знають заздалегідь, що скажуть їхні партнери.

Якщо на уроці грою не можна надто захоплюватися, то в мовному таборі гра – один з головних засобів формування навичок, розвитку певних мовленнєвих умінь, навчання вміння спілкування, розвитку відповідних здібностей та психічних функцій, пізнання, запам'ятовування.

Під час гри навіть учень із слабкими знаннями може стати першим, тому що винахідливість та кмітливість іноді є важливішими від безпосередніх знань. А відчуття зацікавленості допомагають подолати той бар'єр, який виникає при вивченні іноземної мови.

Вчитель повинен бути обізнаний з методикою проведення ігор, організацією цього виду діяльності. Не можна розраховувати на стихійний інтерес до гри. Перше завдання, що стоїть перед учителем та вихователем мовного табору, - пробудити до гри. Друге — спрямувати гру у потрібне русло, наблизити її до конкретної мети навчання.

Використання гри у мовному таборі сприяє мимовільному запам'ятовуванню мовного матеріалу й формуванню міцних навичок усного мовлення. Вона, з одного боку, сприяє активізації емоцій та емоційної пам'яті, з іншого - містить необхідні для навчання одиниці монологічного та діалогічного мовлення.

Гра сприяє виконанню важливих методичних задач:

- створення психологічної готовності дітей до мовного спілкування;
- забезпечення природньої необхідності багаторазового повторення учнем мовного

матеріалу;

– тренування учнів у вигляді потрібного мовного варіанта, що є підготовкою до непередбачуваних ситуацій спілкування взагалі.

Є.І. Пассов підкреслює шість головних цілей використання гри під час вивчення іноземної мови:

- формування певних навичок;
- розвиток певних умінь;
- навчання умінню спілкуватись;
- розвиток необхідних здібностей та психологічних функцій;
- пізнання в сфері лінгвокраїнознавства та мови;
- запам'ятовування мовного матеріалу.

Учні з великим задоволенням беруть участь у кожній грі, не помічаючи, як під час гри вони повторюють вивчені лексичні одиниці і закріплюють пройдений матеріал в усному мовленні. Кожна дитина хоче стати переможцем гри, тим самим стає володарем стійких комунікативних навичок.

Спектр ігор, які можна використовувати в мовному таборі дуже великий.

На нашу думку слід почати з **ігор на згуртування колективу** (Team building games). Вони особливо корисні на початкових етапах роботи табору. Категорії дітей, які можуть стати членами одного колективу у таборі, інколи різні. Дуже часто в одному загоні можуть бути учні з різних класів, або навіть шкіл, які не знають один одного. У зв'язку з цим, для подальшого їх комфортного перебування у таборі, потрібно використовувати ігри, які дають можливість дітям дізнатися більше один про одного. Також перевагою таких ігор є те, що усі учні спілкуються між собою, тим самим не тільки практикуючи мовні одиниці, але й будуючи відносини один з одним.

Під час перебування у таборі відносини між учнями не завжди стабільні, а отже інколи виникають суперечки. Для того, щоб безболісно їх вирішити, вихователь або вчитель може використовувати **ігри-жарти**. Це нетривалі за часом ігри, призначення яких згуртувати колектив, викликати позитивні емоції, розрядити обстановку, дати заряд бадьорості, сил. Слід пам'ятати, що кожна з таких ігор проводиться лише один раз у певному колективі, оскільки кінцівка гри найчастіше несподівана і весела, тому, якщо діти знають, що їх чекає у фіналі, їм буде нецікаво.

Без сумніву в мовному таборі використовуються **лексичні ігри**. Вони переслідують

такі цілі, як:

- тренувати учнів використовувати лексики у ситуаціях наближених до реальності;
- активізувати мовленнєву діяльність учнів;
- розвивати мовленнєву реакцію учнів;
- знайомити учнів з співвідносністю слів;
- тренувати учнів використовувати окремі частини мови, наприклад, числівник чи прикметник.

Деякі ігри можуть відповідати певній тематиці ситуативного спілкування відповідно до плану табору.

Оскільки більшу частину свого часу в таборі діти проводять на свіжому повітрі, то неможливо обійтися без **рухливих ігор**. Підбираючи рухливі ігри для дітей у таборі, слід підійти до цього з розумом. Так, при цьому треба враховувати кілька дуже важливих факторів:

1. Вік гравців. Так, дітям молодшого віку потрібно підбирати гри меншої складності, старшим - більшою. Проте варто пам'ятати про те, що будь-які елементи гри, нехай вони і не відповідають віку учасників, часто сприймаються без проблем і нарікань (наприклад, учні середньої школи, так само як і малюки, із задоволенням поплескають в долоні, проте вони точно не стануть зображати бджілок під дитячі пісні).

2. Місце проведення. Дуже важливо при виборі гри визначитися з тим, де ж все це буде відбуватися. Деякі ігри підійдуть тільки лише для проведення на футбольному полі, інші - на ігровому майданчику. При чому, треба враховувати правила безпеки життєдіяльності учнів, а також попередження дитячого травматизму. Наприклад, не слід проводити ігри, де діти повинні багато рухатися, на майданчику з асфальтованим покриттям, а ігри з м'ячем на вулиці біля дороги.

3. Інвентар. Готуючи цікаві рухливі ігри для дітей, важливо враховувати те, що для деяких з них може знадобитися спеціальний інвентар - кеглі, м'ячі, обручі та інше. Цими речами треба буде заздалегідь заготовитися.

Особливе захоплення в учнів викликають **ігри-квести**, оскільки поєднують в собі елементи гри, пригод та подорожі. Ці ігри складаються з декількох етапів, які умовно можна назвати «станціями». На кожному етапі діти повинні виконати певне завдання. Тільки після виконання одного завдання, учні можуть розпочати наступне. Втім, цей вид діяльності потребує ретельної підготовки вчителя. З одного боку, завдання повинні бути цікавими та досить складними, з іншого – такими, які учні спроможні виконати.

Таким чином, ігри є одним з найпотужніших інструментів роботи вчителя в мовному таборі. При їх проведенні слід дотримуватися таких правил:

- пропонувати дітям не більше двох ігор протягом 2-3 годин. Гра не повинна бути надто тривалою в часі;
- чергувати ігри з розвагами, екскурсіями, спортивними заходами, вікторинами, анкетами, спілкуванням та іншими формами і видами дозвілля;
- у будь-якій грі повинен бути присутній елемент змагальності;
- враховувати вікові особливості дітей;
- з гри потрібно отримувати певну виховну або навчальну користь;
- гра повинна приносити радість спілкування, розвивати уяву і фантазію, допомагати здобувати стратегію поведінки.

2.2. Роль англомовного волонтера

В рамках Року англійської мови в Україні Громадська організація GoGlobal разом з Посольством Сполучених Штатів Америки в Україні, Міністерством освіти і науки України, компанією Microsoft та партнерами працювали над розробкою нового формату дитячих пришкільних таборів – таборів з поглибленим вивченням англійської мови. Проект отримав назву «GoGlobal camps».

Для участі у проекті школам пропонувалося заповнити анкету, написати мотиваційні листи та виконати творче завдання. Творче завдання передбачало створення презентації або відеоролика про навчальний заклад.

Критерії відбору шкіл були:

- мотивація школи (визначалась за допомогою заповненої анкети, виконаного креативного завдання, мотиваційних листів та інших листів-підтримки зі сторони адміністрацій та батьків);
- готовність прийняти волонтерів (іноземців та місцевих) у табір;
- залучення власних ресурсів (вчителів та старшокласників);
- активна участь у заходах (тренінги від міжнародних партнерів з організації та проведення таборів, які проводилися англійською мовою).

Завдяки вдало виконаним завданням, Чугуївська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №2 стала однією зі шкіл, де цей проект був успішно реалізований. Для учителів-переможців проекту було організовано семінар в місті Києві, який проводили доктор

лінгвістики, директор Центру інноваційного програмування Орегонського університету Леслі Оп-Бекман, запрошений тренер від Посольства США Кевін МакКоуї та координатор проекту «GoCamp» Любов Залюбовська. Вони на прикладах показували і розказували про цікаві способи взаємодії з учнями під час роботи в таборі, а також давали вчителям завдання, які допомогли їм зрозуміти, що уроки англійської можна зробити цікавими не лише для учнів, але і для самих вчителів.

Основним завданням табору «Планета мрій» було показати дітям, що вивчення мов – це легко і просто, що літній табір може бути веселим, розважальним, та яскравим. Також однією з особливостей «GoGlobal camps» було те, що в таборі було запрошено іноземних волонтерів. Так, в нашій школі працювала волонтер Катерина з Молдови.

Роль волонтера у мовному таборі неможливо переоцінити, при чому як для учнів, так і для вчителів. Як би чудово учитель не володів англійською мовою, діти знають, що вони можуть звернутися до нього рідною мовою. Оскільки волонтер не розуміє української мови, то мотивація учнів значно зростає. Кожен з них бажає виглядати кращим в очах волонтера, поспілкуватися, тому прикладає більше зусиль, ніж на уроці. Навіть такий від діяльності, як письмо, став цікавий для учнів, коли набув практичного значення. Перед від'їздом Катерина нагадала дітям як робити листівки англійською мовою. Учні повторили типи листів, подивилися приклади та зробили свої. Більшість дітей присвятили свої листівки волонтеру, в яких висловили свою любов та подяку за чудово проведений разом час.

Окрім безпосередньої практики мови, в таборі відбувається обмін культурними традиціями між дітьми та волонтером. Учні дізнаються про країну, з якої приїхав іноземець не з книжок, журналів або Інтернет-ресурсів, а безпосередньо від її мешканця. Так, наприклад, вихованці нашого мовного табору дуже мало знали про Молдову, її природу, історію. Завдяки Катерині вони збагатили свій кругозір та навіть навчилися деяким румунським словам, оскільки дівчина навчалася в школі з румунською мовою навчання.

Також, діти дізнавалися більше про сферу, в якій працює волонтер, а саме: дизайн та моделювання.

Якщо в школи є змога долучити іноземного волонтера до роботи в таборі, то важливо враховувати його інтереси, здібності та іншу персональну інформацію ще під час етапу планування. Це зробить його перебування комфортним, а отже й більш ефективним.

В свою чергу волонтер знайомиться з Україною. Дуже важливо всебічно показати нашу країну, руйнуючи стереотипи, адже волонтери не так багато знають про нею.

Оскільки волонтер Катерина була з сусідньої країни та вже відвідувала нашу державу до цього, то ми поставили за мету познайомити її зі своїм містом.

Разом з дітьми вона відвідала багато цікавих місць нашого міста. Так в Історичному музеї волонтер змогла побачити експонати, які пов'язані з найвизначнішими подіями нашого краю. Відвідавши картинну галерею, дівчина дізналася більше про Іллю Юхимовича Репіна, художника, яким ми пишаємося, адже він народився в Чугуєві. Катерина була вражена і роботами сучасних місцевих талантів. Вона відмітила, що в порівнянні з галереями Молдови, які вона відвідувала, атмосфера та тематики відрізняються, бо вони сповнені оптимізмом та життям. Дітям було дуже приємно це чути, вони відчули гордість за рідний край.

Оскільки захопленням волонтера була мозаїка, то під час екскурсій містом діти із задоволенням показали дівчині будинки, на яких збереглися її зразки.

Потрібно згадати й майстер-класи, які проводилися в таборі. Одним з найбільш цікавим, як для дітей, так і для волонтера було навчання гончарській справі. Вони не просто виліплювали фігурки, але й пригадували історичні факти про Чугуїв. Незабутнім був і майстер-клас з вироблення ляльок-мотанок, важливим для розуміння української культури.

Найвизначнішою подією був візит до мерії, де Міський голова привітала волонтера, розповіла про провідні напрямки роботи міста, а також подарувала книгу про Чугуїв.

Отже роль волонтера була не тільки в тому, щоб активізувати інтерес учнів до спілкування англійською, подолати мовний бар'єр, але й в обміні культурними концептами, традиціями, звичаями та особливостями побуту.

2.3. Роль Мовного портфолію у роботі мовного табору

Під час роботи в мовному таборі кожен вчитель намагається зробити його життя жвавим та цікавим, добираючи мотивуючі навчальні види діяльності і привабливі матеріали. Але недолік такого підходу в тому, що він дає лише нетривалий ефект, який припиняє свою дію із завершенням цих видів робіт і вичерпанням матеріалів.

Щоб оптимізувати роботу мовного табору та вмотивувати учнів доцільно застосувати в таборі Мовне порт фолію, яке складається з таких компонентів:

– Мовного паспорту (свідчить про досягнутий на певний момент рівень володіння мовою, визначений відповідно до Європейської шкали оцінювання рівнів сформованості складових комунікативної компетенції.);

– Мовної біографії (передбачає залучення учня до організації своєї індивідуальної іншомовної діяльності у процесі навчання, до спостереження за своїми успіхами і

результатами);

– Мовного досьє (демонструє відібрані і розміщені в ньому роботи учня, які свідчать про його досягнення у навчанні, або зразки з практики іншомовної діяльності (шкільної та позашкільної), зазначені і описані у Паспорті та Мовній біографії).

Факт належності Мовного портфолію особисто учню дає усвідомлення можливості самотійно, на власний розсуд заповнювати сторінки та збирати цікавий матеріал у своє досьє. Не треба прив'язуватися до стандартів. Мовне портфолію може мати будь-який формат. Найголовніше те, що якщо учні будуть додавати в нього виконані завдання, проекти, кросворди, малюнки та враження від певних видів діяльності, то наприкінці зміни в кожного з них буде міні-альбом на згадку про їх життя в таборі. Завдяки цьому, вчитель зможе проаналізувати прогрес та успіхи кожного учня.

Мовне портфолію в таборі є й об'єктом для проектної роботи. Це можуть бути міні-проекти, де учням пропонується невелике за обсягом і змістом завдання, а також масштабні проекти, над якими учні працюють протягом декількох днів. Наприклад, якщо в плані табору відведено дні, присвячені рідному місту, то можна розділити роботу в декілька етапів: екскурсія містом та складання словника, відвідування найвизначніших пам'яток та складання міні-брошури або екскурсія для волонтера англійською мовою.

Важливо, що учні всіх вікових категорій відчують стимул до управління своєї навчальною діяльністю і в умовах відносної свободи охочіше висловлюють свої ідеї.

Не зважаючи на те, що в таборі мова – не предмет, а засіб навчання, потрібно звернути увагу на самооцінювання учнів. Звичайно, в мовному таборі вчитель не ставить балів. Проте є діти, яким дуже важливо отримати оцінку їх діяльності та прослідкувати хоча б маленький прогрес. В портфолію можна застосувати таблицю з описом європейських критеріїв знання мови. Вчитель може деталізувати критерії відповідно до вікової категорії та здібностей учнів. Кожен день учні будуть оцінювати продуктивність своєї роботи. Втім, це повинно бути за бажанням, оскільки табір – місце для відпочинку, а не навчання.

Таким чином, Мовне портфолію як один з методів навчання в таборі активізує процес пізнання, стимулює інтерес учнів, дає змогу розвитку особистості і, як результат, підвищує володіння мовою, сприяє зростанню мобільності, ініціативності, творчості, самостійності школярів щодо прийняття рішень. Успішне впровадження цього методу у мовному таборі має величезне значення для оптимізації його роботи.

Упровадження такої форми діяльності означає вихід на новий рівень самосвідомості учня, де він обирає, оцінює, контролює процес свого розвитку та поліпшення навиків.

ВИСНОВКИ

Одним із засобів реалізації підходу практичного оволодіння іноземною мовою учнем як члена суспільства, котрий здатен виконувати необхідні завдання у певних життєвих умовах і соціокультурному оточенні, є організація мовних таборів.

В Україні мовні табори почали функціонувати відносно недавно, а отже, шляхи оптимізації їх функціонування потребують детального вивчення.

Для реалізації мети роботи було розв'язано ряд завдань: окреслено переваги мовного табору для практичного оволодіння іноземною мовою учнями; проаналізовано особливості планування роботи у мовному таборі; виявлено види ігор, які сприяють реалізації мети функціонування мовних таборів; визначено роль англomовного волонтера та вивчено роль Мовного портфолію у роботі мовного табору.

Головна мета мовного табору – вивчення англійської мови через спілкування та ігри. Вчителі мають змогу показати дітям, що вивчення мови – це легко та просто, а перебування у таборі є цікавим та веселим. Оскільки в таборі немає оцінювання, то діти поводять себе більш активно та розкуто, беруть участь у різноманітних заняттях.

У мовному таборі легше створити мовне середовище, ніж в школі на уроці. По-перше, мова вивчається на практиці, тому не потрібно пояснювати граматичні структури, які так не люблять учні. По-друге, майже все можна продемонструвати наочно.

Ігри є одним з найпотужніших інструментів роботи вчителя в мовному таборі. Використання гри у мовному таборі сприяє мимовільному запам'ятовуванню мовного матеріалу й формуванню міцних навичок усного мовлення. Вона, з одного боку, сприяє активізації емоцій та емоційної пам'яті, з іншого - містить необхідні для навчання одиниці монологічного та діалогічного мовлення.

Роль волонтера у мовному таборі неможливо переоцінити, при чому як для учнів, так і для вчителів. Оскільки волонтер не розуміє української мови, то мотивація учнів значно зростає. Кожен з них бажає виглядати кращим в очах волонтера, поспілкуватися, тому прикладає більше зусиль, ніж на уроці. Окрім того, і сам вчитель спілкується виключно англійською, до чого звикають діти і не просять його переходити на українську мову.

Успішне впровадження методу Мовного портфолію у таборі має величезне значення для оптимізації його роботи, адже воно активізує процес пізнання, стимулює інтерес учнів, дає змогу розвитку особистості і, як результат, підвищує володіння мовою, сприяє зростанню мобільності, ініціативності, творчості, самостійності школярів щодо прийняття рішень.

Мовний табір – це заклад відпочинку, тому усім дітям повинно бути весело та цікаво. Вивчення іноземних мов у ньому не має перетворюватися на продовження навчального процесу. Основна мета мовних таборів - зацікавити учнів іноземними мовами та сприяти сприйняттю мови не як предмету, а як засобу навчання, спілкування та інтеграції до іншомовного середовища.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Василенко М., Щеголь В. Граючись-виграємо. \ \ Іноземні мови.-2003.- №3.-С.104-106.
2. Концепція навчання іноземних мов у середній загальноосвітній 12-ти річній школі. \ \ English. -2004.-№6(198).-С.3-6
3. Пассов Е.И.Урок иностранного языка в средней школе.-2-е изд., и дораб. -М.:Прогресс,1988.-223с.- (Б-ка учителя иностр. языка).
4. Фічора Т.Навчаємось із задоволенням-вивчаємо з успіхом. \ \ Іноземні мови в навчальних закладах.-2003.-№3.-С.80-83.
5. Школа майбутнього: Європейське Мовне Портфоліо. Методичний посібник (укладач Карп'юк О.Д.) – Тернопіль: Лібра Terra, 2008.
6. Яніна В.М.Навчаємо спілкуватись іноземною мовою через рольові ігри і драматизації. \ \ Іноземні мови.-2003.-№3.-С.17-18.
7. Aida L. Passigna. Tips on How to Manage a Large Class. \ \ Institute for International Research, Inc. – 1997.
8. David Little, Radka Perclova. The European Language Portfolio: a guide for teachers and teacher trainers. Council of Europe. – Strasbourg, 2003.
9. Little D. The European Language Portfolio: structure, origins, implementation and challenges // Language Teaching. – 2002.
10. Leslie Opp-Beckman. Smart English camp: methods of summer English camp organizationSMART. – 2016.
- 11.file:///I:/Training%20Materials%20from%20Leslie/Opp-Beckman%20Power Point%20Slide%20Sets/Opp-Beckman_Creating_Active_Learners_20160513.pdf
- 12.<https://americanenglish.state.gov/resources/teachers-corner-using-art-english-language-classroom#child-2089>
13. <http://osvita.ua/school/method/1740/>
14. <http://osvita.ua/languages/how-to-learn/38746/>
15. http://www.educationworld.com/a_curr/curr155.shtml
16. http://www.education-world.com/a_curr/archives/classmanagement.shtml
17. <http://www.eric.ed.gov/PDFS/ED443572.pdf>

